

het overlijden van een dienaar voldoende aantonen. Behalve wat in de brief van 18 oktober 1763 over handhaving van maatregelen tegen invoer door particulieren van textiel uit Bengalen, Coromandel, Tuticorin of Surat werd geschreven, is)

--- zonder eenige uytzondering, vervolgens, ofwel den 22^e november, tot een meerdere voorkoming van het sluiken gearresteerd om al de schepen die van voormelde plaatsen koomen, evenals die bodems welke specerijen aanbrengen, door twee gecommiteerdens van den raad, geassisteert van den waterfiscaal, zo bij het arrivement, als na de ontlading exact te laten visiteren, mitsgaders zodra die kielen hier het anker laten vallen, buyten een militaire wagt, er ook twee extraordinaire gecommiteerde onderkooplieden of boekhouders op te plaatsen, ter zorgdraging dat niet alleen geen vaartuigen ongevisiteerd van boord vertrekken, en ook geen goederen van particulieren dan die alvorens van hun gevisiteerd zijn, maar dat ook geen vaartuygen bij nagt van boord komen of na boord gaan, en zulks tot zo lange dat die bodems geheel ontlost zijn, wanneer gemelde gecommiteerdens den eed van een trouwe behandeling presteeren moeten, gelijk zulks dan ook reets gevolg genomen heeft.

Fol. 1937v-1938r.

(Het bestuur te Bantam, en in het bijzonder de commandeur en fiscaal, is bevolen er nauwkeurig op te letten dat daar, of op de onderhorige posten of nabijgelegen eilanden, door zulke schepen niets zal worden gelost. Zij ontvangen van wat zij in beslag nemen de helft van de verkoopprijs, terwijl gedogen hen zwaar wordt aangerekend. Overeenkomstig het besluit van 18 december 1761 zullen de gevonden goederen geconfisqueerd worden en krijgen de overtreders een boete van viermaal de waarde. Bovendien is vastgelegd dat fraudeurs aanstelling, rang en gage verliezen en naar Nederland zullen worden gezonden. Bovendien zullen officieren van justitie en anderen die hun plicht verzaken, afschrikwekkend gestraft worden en de pachter van de tol [fol. 1939] die iets met opzet laat passeren, zal voor vijf jaar naar Kaap de Goede Hoop verbannen worden. Dit valt in het besluit van 22 november 1763 te lezen. Deze instructie is aan de toezichthoudende dienaren gegeven. Zo zijn dan ook enige bestelpakjes en een kleinigheid die één van de schippers meebracht, in beslag genomen. Hij beweerde het strikte verbod op invoer door particulieren niet te kennen. Zoals uit de besluiten van 13 en 15 december 1763 blijkt, is dit wegens de geringe omvang door de vingers gezien. Verder wordt verwezen naar de besluiten van 15, 22 en 24 november 1764. Om smokkel tegen te gaan zal alle textiel die van Batavia naar andere kantoren wordt gezonden, en alles wat daar nog in voorraad is, gemerkt worden, zodat alles wat niet gemerkt is als smokkel zal worden herkend. Per rondschrijven is bevolen alles precies te onderzoeken onder de genoemde voordelen voor de ontdekkers en straffen voor de overtreders. Om de particuliere handel in staartpeper tegen te gaan, [fol. 1940] waarvan in 1759 de uitvoer van Java's Oostkust was verboden, is dit op 5 april 1763 met aanplakbiljetten tevens met de invoer te Batavia gebeurd, op straffe van inbeslagname en een boete van viermaal de waarde. Aanleiding hiertoe was dat de onder Java's Oostkust genoemde 45½ pikol staartpeper die te Batavia was ingevoerd, werd achterhaald. Opdat dit ook gebeurt met alle staartpeper die te Batavia in particuliere handen is en die te Surat een aanzienlijke winst geeft, werd op 29 april 1763 bevolen dat particulieren die binnen 14 dagen aan de Compagnie moeten leveren tegen rsd 18 het pikol. Wordt het nadien ergens aangetroffen, dan wordt het geconfisqueerd. Betreffende het plakkaat van 29 maart 1754 over de verboden handel is op 26 april 1763 bepaald dat de ene helft van de boete voor de Compagnie is en de andere voor de dienaar die de inbeslagname uitvoert, mits deze de aanbrengrer tevreden stelt. Naast wat onder de buitenkantoren reeds is gezegd over de vreemde Europeanen, zijn sinds het vertrek van de eerste bezending [fol. 1941] het Engelse oorlogsschip de Panther onder kapitein Matthewson, en de Engelse compagnies schepen de Glatton onder kapitein Richard Doveton, de Revenge onder kapitein John Watson en de Admiral Pocock onder kapitein Benjamin Hooke op de rede van Batavia verschenen. De Panther kwam uit Madras en was via Manilla op weg naar China, de Glatton kwam uit Benkulen en was op weg naar de Filippijnen om die aan de